

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 35/2005 rd

Regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av 31 a § i handelsregisterlagen samt om upphävande av 7 § i lagen om offentlig- het och sekretess i fråga om beskattningsuppgif- ter

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 8 november 2005 en proposition med förslag till lagar om ändring av 31 a § i handelsregisterlagen samt om upphävande av 7 § i lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter (RP 186/2005 rd) till finansutskottet för beredning.

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets skattedelegation.

Sakkunniga

Skattedelegationen har hört

- konsultativ tjänsteman Jukka Vanhanen, finansministeriet

- biträdande direktör Anneli Kukkonen och överinspektör Helena Hynynen, Skattestyrelsen
- biträdande direktör Kirsi Lahtinen, Patent- och registerstyrelsen
- skatteexpert Virpi Pasanen, Finlands näringsliv
- direktör Rauno Vanhanen, Företagarna i Finland rf
- chef för juridiska ärenden Vesa Korpela, Skattebetalarnas Centralförbund r.f.

Patent- och registerstyrelsen, Ekonomiadministrationsförbundet i Finland rf och finansministeriet har lämnat skriftliga utlåtanden.

Centralhandelskammaren, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK och Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf har meddelat att de inte har något att anmärka mot saken.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås att handelsregisterlagen och lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter ändras. Handelsregisterlagen ändras så att Skattestyrelsen utan hinder av sekretessbestämmelserna till Patent- och registerstyrelsen kan överlåta uppgifter om re-

sultaträkning och balansräkning och vissa andra bokslutsuppgifter samt uppgifter om huruvida specificerade aktiebolag, andelslag eller andra näringsidkare har bedrivit verksamhet enligt skatteförvaltningens registeruppgifter.

Lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter ändras så, att bestämmelsen om offentlighet i fråga om beskattningsuppgifter i skatteförvaltningen upphävs. Den offentliga informationstjänsten för bokslutsuppgifter koncentreras till Patent- och registerstyrelsen.

Lagarna avses träda i kraft vid ingången av 2006. Bestämmelsen i handelsregisterlagen om

att överlåta bokslutsuppgifter från skatteförvaltningen till Patent- och registerstyrelsen, som är registermyndighet, tillämpas första gången så att överlåtandet av uppgifter gäller uppgifterna för skatteåret 2008. Skatteförvaltningen kan överlåta uppgifter för skatteåren 2006 och 2007 för testning och provanvändning av datasystemet. Till övriga delar tillämpas de föreslagna lagändringarna från och med ingången av 2006.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Utskottet tillstyrker propositionen utan ändringar.

Syftet med propositionen är att den offentliga informationstjänsten för bokslutsuppgifter om redovisningsskyldiga helt och hållet förläggs till Patent- och registerstyrelsen där tjänsten delvis finns redan nu. Utan lagändringen vore Skattestyrelsen dessutom skyldig att ordna sin informationstjänst så att den nuvarande offentligheten för information om resultaträkning och balansräkning i aktiebolag och andelslag också kan verkställas inom skatteförvaltningen för de räkenskapsperioder som går ut den 1 januari 2006 och senare. Nu föreslås alltså att överlappningen ska undanröjas. Framöver ska skattestyrelsen kunna lämna bokslutsuppgifterna från beskattningen till Patent- och registerstyrelsen som därmed kommer att svara för den samlade informationstjänsten.

Bestämmelsen om överlåtelse av skatteförvaltningens uppgifter tillämpas första gången först på den räkenskapsperiod som går ut i och med 2008. Men skatteförvaltningen får redan före det ge ut bokslutsuppgifterna om 2006 och 2007 till Patent- och registerstyrelsens informationssystem med tanke på utvecklingsarbetet. I övrigt ska uppgifterna vara sekretessbelagda.

Övergångsperioden på två år innebär att uppgifterna från skatteförvaltningen blir offentliga senare än det är tänkt i den gällande lagen. Den föreslagna övergångsperioden kan också beaktas vid en översyn av bestämmelserna om skyldigheten att uppge bokslutsuppgifter från aktie-

bolag. Patent- och registerstyrelsen bedömer att bolagen efter 2008 sannolikt inte längre behöver lämna bokslutsuppgifterna extra till Patent- och registerstyrelsen. Därmed finns all information tillgänglig på ett och samma ställe, vilket också har varit syftet.

Propositionen har väckt ett visst motstånd bland företagen eftersom bokslutsuppgifterna kommer att få större offentlighet. Informationen är visserligen redan nu offentlig men den levereras inte alltid till Patent- och registerstyrelsen. Det beror i första hand på att företagen vill skydda sig mot konkurrenter. När informationen förs över automatiskt från skatteförvaltningen till Patent- och registerstyrelsen blir de offentliga på riktigt. En övergångsperiod på två år har föreslagits för att principen om all information på ett ställe ska hinna genomföras. Samtidigt bör man fundera på om bara balansräkningen kunde vara offentlig.

Utskottet menar att det inte finns någon anledning att ändra propositionen. Den gäller uteslutande metoden för hur bokslutsuppgifter ska bli offentliga. Lagförslaget går inte in på vilka bokslutsuppgifter offentligheten ska gälla utan informationen ska vara offentlig på samma grunder som nu. Av praktiska skäl ger en övergångsperiod på två år mer tid att utforma principen om all information på ett ställe. Då behöver uppgifterna inte i framtiden längre lämnas extra till Patent- och registerstyrelsen. På den punkten stämmer propositionen överens med de motförslag som de sakkunniga framförde.

Enligt utskottets uppfattning spelar propositionen ingen avgörande roll för informationens offentlighet. På senare år har Patent- och registerstyrelsen effektiviserat sin verksamhet och bättre hållit ett öga på företagens skyldighet att lämna information. Följaktligen har allt fler företag på senare år tillhandahållit sina bokslutsuppgifter. I år räknar Patent- och registerstyrelsen med att få in information om bokslutet från drygt 100 000 företag. År 2003 var antalet omkring 76 000.

Inte heller tidpunkten för när uppgifter blir offentliga ändras i nämnvärd grad genom lagändringen. På grund av den tekniska hanteringen räknar Skattestyrelsen med att uppgifterna kan föras över först 6—7 månader efter att ett företags räkenskapsperiod har gått ut. Med stöd av den gällande lagen blir samma uppgifter offentliga inom skatteförvaltningen åtta månader efter att räkenskapsperioden har gått ut. Bestämmelserna om registrering av bokslutshandlingar i lagen om aktiebolag är ännu strängare och kräver offentlighet två månader efter att resultaträkningen och balansräkningen har fastställts.

Under den tvååriga övergångsperioden finns det tid att fundera på vilken typ av uppgifter som ska ges offentlighet, om frågan behöver diskuteras. Men utskottet påpekar att både bokföringslagen och bokföringsförordningen delvis redan tar hänsyn till små företag och deras situation. Vissa poster i resultaträkningen får till exempel sammanställas om omsättningen, balansräkningen eller antalet anställda inte överstiger vissa lagstadgade gränser. Dessutom kan företagen upprätta en förkortad balansräkning och låta bli att utarbeta en verksamhetsberättelse. Bestämmelserna om dessa frågor är emellertid ett eget tema. Därför finns det ingen anledning att dra ut på tiden med verkställigheten av den föreslagna ändringen.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår finansutskottet

att lagförslagen godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 25 november 2005

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Olavi Ala-Nissilä /cent
vordf. Matti Ahde /sd
medl. Christina Gestrin /sv
Jyri Häkämies /saml
Kyösti Karjula /cent
Jari Koskinen /saml
Pekka Kuosmanen /saml
Maija-Liisa Lindqvist /cent (delvis)
Mika Lintilä /cent
Pekka Nousiainen /cent
Pirkko Peltomo /sd (delvis)
Markku Rossi /cent (delvis)

Matti Saarinen /sd (delvis)
Irja Tulonen /saml
Kari Uotila /vänt
Jukka Vihriälä /cent
ers. Janina Andersson /gröna
Arto Bryggare /sd
Bjarne Kallis /kd
Mikko Kuoppa /vänt
Eero Lämsä /cent (delvis)
Aulis Ranta-Muotio /cent (delvis)
Maija Rask /sd.

Sekreterare i delegationen var

utskottsråd Maarit Pekkanen.

RESERVATION

Motivering

I regeringens proposition (RP 186/2005 rd) och finansutskottets betänkande (FiUB 33/2005 rd) ingår två mycket viktiga synpunkter med tanke på företagen. Den ena gäller samservice. Det betyder att företagen inte behöver lämna in nödvändiga bokslutsuppgifter till mer än en myndighet, i detta fall skattemyndigheten. Skattemyndigheten för sedan över uppgifterna direkt som lagen föreskriver till Patent- och registerstyrelsen. Den här principen är förnuftig och acceptabel.

Den andra synpunkten har att göra med bokslutsuppgifternas offentlighet. För tillfället har ett stort antal företag låtit bli att skicka över sina bokslutsuppgifter till Patent- och registerstyrelsen eftersom de har befärat att konkurrenterna kan läsa ut information ur dem till skada för företagets verksamhet och konkurrenssituation. Farhågorna är helt motiverade för många företag och därför bör det först utredas i vilken omfattning bokslutsuppgifterna vid skattedeklarationsförfarandet flyttas över till Patent- och registerstyrelsen. Ingen vet hur det ligger till med detta och därför föreslås 31 a § i handelsregisterlagen bli ändrad så att möjligheten att överlåta uppgifter om resultaträkningen stryks.

Förslaget

Med stöd av det ovan anförda föreslår vi

att lagförslag 2 godkänns i enlighet med betänkandet och

att lagförslag 1 i övrigt enligt betänkandets utom 31 a § med ändringar:

Reservationens ändringsförslag

31 a §

Utan hinder av sekretessbestämmelserna kan Skattestyrelsen till Patent- och registerstyrelsen via en teknisk anslutning överlåta uppgifter om (*utesl.*) balansräkning som lämnats av en bokföringsskyldig för verkställande av beskattning samt andra uppgifter och handlingar som den bokföringsskyldige är skyldig att för registrering av bokslut och verksamhetsberättelse lämna till Patent- och registerstyrelsen med stöd av denna lag eller någon annan lag.

(2 mom. som i FiUB)

Helsingfors den 25 november 2005

Jyri Häkämies /saml
Jari Koskinen /saml
Pekka Kuosmanen /saml

Irja Tulonen /saml
Bjarne Kallis /kd